

Formatie input

Een sterke economie is circulair

Zoals staatssecretaris Thierry Aartsen al zei:

“ De circulaire economie is de economie van de toekomst. ”

Het is goed voor onze geopolitieke onafhankelijkheid, leveringszekerheid en het klimaat. Door langer om te gaan met grondstoffen worden we minder afhankelijk van dubieuze regimes en kwetsbare internationale ketens.

Nederland heeft al een sterke basis. We hebben talloze bedrijven, die lid zijn van de Nederlandse Vereniging Circulaire Economie (NVCE), die wereldwijd vooroplopen in circulaire innovaties. De NVCE vertegenwoordigt meer dan 1700 van dit soort innovatieve circulaire bedrijven. Deze bedrijven laten zien wat er kan en hoe we sneller onafhankelijk kunnen worden van onguire regimes.

Door daarin te investeren versterken we niet alleen onze **veiligheid** en **economische weerbaarheid**, maar bouwen we ook aan **nieuw verdienvermogen** voor de toekomst.

Steeds vaker verlaten bedrijven die cruciaal zijn voor het toekomstige verdienvermogen van Nederland het land, en nemen daarbij niet alleen hun kapitaal, maar ook waardevolle kennis mee. Dit gebeurt vooral doordat noodzakelijke investeringen en stimulerend beleid vaak uitblijven. Dit terwijl er vanuit Europa steeds strengere regels aankomen die bedrijven met circulaire activiteiten juist economisch bevoordelen. Het bedrijfsleven heeft nu dringend daadkrachtig beleid nodig om eigen investeringen te rechtvaardigen en zich voor te bereiden op de aankomende verplichtingen.

De kosten van niet investeren in een circulaire economie zijn gigantisch. Niets doen zou betekenen dat onze afhankelijkheid van landen zoals China voor bijvoorbeeld onze chips in allerlei cruciale apparaten en nieuwe energie-infrastructuur alleen maar groter wordt en zou betekenen dat leveringszekerheid in de nabije toekomst verder afneemt.

De circulaire economie biedt ook uitkomsten voor veel van de uitdagingen die belangrijk zijn aan de formatietafel, zoals wonen, energie en veiligheid.

Aanbevelingen

Daarom bevelen we de formerende partijen aan de volgende punten mee te nemen in hun coalitieakkoord:

1

Verbeter de sturing op de circulaire economie en concretiseer de doelen verder.

Om de circulaire economiedoelen voor elkaar te krijgen zoals beschreven in het Nationaal Programma Circulaire Economie is sterke regie tussen de ministeries cruciaal. Daarom pleiten wij voor een coördinerend minister. Houd daarnaast vast aan het stellen van bindende doelen voor de circulaire economie per sector zoals genoemd in de positieve agenda.

2

Investeer in de circulaire economie.

Europa zet flink in op initiatieven zoals RESourceEU, de Industrial Accelerator Act en de Circular Economy Act, die kansen bieden voor Nederlandse bedrijven met onder andere forse investeringen. In RESourceEU wordt opgeroepen voor lidstaten om zelf ook flink te investeren. Toch vallen innovatieve bedrijven, zoals recyclers, al met bosjes om doordat de invoering van EU-regelgeving te lang op zich laat wachten. Nederland moet nu dringend investeren in deze bedrijven, zodat ze niet alleen kunnen blijven draaien, maar ook kunnen bloeien.

Om private investeringen voor circulaire bedrijven los te krijgen is het, net zoals Wennink in zijn adviesrapport beschrijft, belangrijk om de juiste randvoorwaarden te scheppen. Een goed begin hiervoor is het wegnemen van maatregelen die nu juist actief in de weg zitten bij circulair ondernemen.

3

Creëer vraag naar circulaire producten, verpakkingen en (online) services.

Naast het normeren op Europees en nationaal niveau is het belangrijk om de productie van circulaire producten en verpakkingen en het gebruik van circulaire (online) services verder op gang te krijgen met vraagcreatie. Dit kan bijvoorbeeld via overheidsinkoop, of door een bijmeng- of toevoegingsverplichting in te stellen op recyclaat en in nieuwe producten.

4

Focus op hogere treden op de R-ladder.

Veel van het huidige beleid focust nog te eenzijdig op recycling, terwijl innovatie verder gaat dan het verwerken van afval. De afvalberg verkleinen we het beste door reparatie, hergebruik en minder materiaalgebruik te stimuleren. We moeten in de maakindustrie verschuiven van productie naar herproductie. Zo behouden we waardevolle grondstoffen voor onze economie en versterken we de concurrentiekracht van Nederland. Daarnaast levert het niet alleen kostenbesparingen op voor mensen met een kleinere portemonnee, maar ook verstevigt het onze positie als wereldleider in de circulaire economie.

5

Stuur op de circulaire economie met financiële prikkels.

Om de circulaire transitie te versnellen, is het essentieel dat de markt wordt gestuurd met de juiste financiële prikkels. Circulaire keuzes moeten de logische en financieel aantrekkelijkste keuzes worden voor zowel bedrijven als consumenten. Daarom pleiten wij ervoor om producten en materialen met een hoge milieu-impact zwaarder te gaan belasten. Door vervuiling en uitputting van grondstoffen direct te beprijzen, faseren we schadelijke materialen uit en maken we de weg vrij voor een toekomstbestendige, circulaire economie.

Daarnaast roepen we het nieuwe kabinet op om zich tijdens de EU-btw-herziening krachtig in te zetten om een 0%-tarief op de professionele verkoop van tweedehands goederen en reparatie mogelijk te maken. Dit is in lijn met de aangenomen motie van het lid Kostic.

Afsluiting

We moedigen de formerende partijen aan om de bovenstaande punten mee te nemen in het coalitieakkoord: Nederland moet aan de slag om het verdienvermogen van de toekomst veilig te stellen en een weerbaardere en onafhankelijke economie te worden. Investeren in de economie van de toekomst zullen zich daarom terugverdienen. Een publieke investering van 1.5 miljard per jaar is nodig om de circulaire economie een werkelijkheid te maken.

De NVCE blijft graag in gesprek met de formerende partijen over hoe circulaire bedrijven in Nederland het beste vooruit geholpen kunnen worden.

Wat is de circulaire economie?

Het PBL introduceert de circulaire economie in jaar 2-jaarlijkse Integrale Rapportage Circulaire Economie (ICER) als volgt: "Circulaire economie gaat over het aanzienlijk minder en efficiënter gebruiken van grondstoffen om negatieve milieueffecten en leveringsrisico's te verminderen"

Dit kan volgens het PBL worden opgesplitst op de volgende 4 manieren:

- "Minder grondstoffen gebruiken door van producten af te zien (refuse), producten te delen (rethink) of ze efficiënter te fabriceren (reduce)."
- "Verlengen van de levensduur van producten en onderdelen door hergebruik (reuse) en reparatie (repair en remanufacturing)."
- "Door hoogwaardige recycling en de inzet van secundair materiaal, en het wegnemen van lekkages en ongewenste materialen, zodat er alleen niet-herbruikbaar afval wordt verbrand of gestort."
- "Substitutie van eindige grondstoffen door duurzaam geproduceerde hernieuwbare grondstoffen (zoals biograndstoffen) of alternatieve primaire grondstoffen met minder milieudruk."